

Henrik Fuirens Avtobiografi,

meddelt af O. Nielsen.

(Slutning.)

Wie bleve transporterede med et skieberom at gaae til Laurvig, skipperen havde hiemme der og boede paa Torstrand, ved navn Thoe Christensen; med ham forseilede wie fra Kiøbenhafn den 28 januari 1694. Efter faa dages seiladts med god wind og got weyerlig kom wie welbeholden til Lauervigen, hvor jeg forrefandt commandoren, en meget snild omgiængelig mand, der var forlovet af kgl. tieniste at commandere dette skieb; hand var af nation en hollender ved navn Daniel Wildemand, ongarl og ugift wed 60 aars alder, en ærlig og dygtig sømand. Imidlertid at skiebet laa under tackelationen, forgick 2de maaneder og imidlertid indfaldt denne forandring med skiebet, at commandeuren fick ordre at forseile til Kiøbenhafn. Jeg fortiende her udi Laurvigen iblandt indbygerne en wacker skilling. Da wie arriverede till Kiøbenhafn, var forløben 3 maaneder, at wie [havde] wæret i tieniste, wie bleve afbetalde, thli da var skiebet soldt till en ostindifarer, hvor det blev udrystet af det ostindische Compagnie, der blev officerder og gemeene presenteret, at hvem der havde lost at antage hyre, skulde enhver nyde den scharse, hand var bleven antagen for. Ingen stod det an, derforre stod det mig heller icke and, dog blev mig accorderet, at companiet skulde betalle mig min udryste medicamentkieste, som og skeede, at den blev vorderet for 60 rdl. Dermed war den søetieniste ude.

Med min udruste kieste havde jeg da fortient 3 maaneders gagie og udi Laurvigen og fortient en god skilling, hvad war nu wiedere for mig at resolvere till? udi barbeerstuerne at gaae war jeg da kied udaf, jeg motte see mig om at faae en leylighed for mig sielf. Det wilde icke løckes i Kiøbenhafn. Jeg resolverede at gaae till Laaland, om jeg der maaske kunde antrefte en stød at faa mit brød wiedere og med samme at besøge en suoger, der war appotecher udi Naschow, Jørgen Jensen¹⁾, en døgtig appotecher, og havde et well indrettet appotech, om hand maaske kunde giøre nogen andledning der eller i udi nærwærelsen at finde nogen subsistentse; efter en tiids forløb war der indtet for mig at oppespørge. Jeg reiste der ifra till Kiøbenhafn igien og resolverede

¹⁾ Se Ingerslev Danmarks Læger og Lægestand II, 123, 257.

at forsøge i Jydland, om der war noget at opsørge. Jeg fuldte derhend med et sødskendebarn, som havde en præst 2 miele fra Aars, kaldet heedte Fruering¹⁾. Jeg holt mig der oppe den heele sommer i tancke at skulde komme i accort med en gammel regiments feldskier, der betiende et cavallerie regiment. Obriste Rantsov, som stod regimentet for, gjorde sit beste for mig og gierne wildet seet denne omvexling, mens den gamble war ey dertill villig at vilde afstaae. Denne reise war og forgiæves, hvorefter at jeg vilde forsøge Norge for at see, om jeg kunde blive emploeret udi Laurvigen, eftersom at indbyggerne der vare forlegen for et menniske, [de] kunde slaa deres lied till at lade sig betiene af, saasom dee paa lang tid vare ilde forseet med en aldrene og inportun mand. Udi Jesu navn resolverede jeg dertill, jeg betingede mig med et Aars fartøy, der alletider for paa Laurvig. Den mand, fartøyet førde, war baade skipper og kjøbmand, tog mig gierne med sig, og wie forseilede fra Aarhus till Laurvigen og gick till seils 1694 d. 28 september og arriverede till Laurvigen den 7 october.

Jeg insinuerede mig andkombsten hos øffrigheden, nembliq ober inspectøer Johan Bøchmand, der og forrestillede mig for de andre grevelige betiende og indbyggere, der alle ware willige at have mig till betiening og derefter alle anholdt med mig udi en supplique till herrskabet for at betiene byen og werkerne med det heele grevedømme anno 1694. Den 7 december andkom herrskabets tilladelse med opskrift paa vor supplique efter ønske. Anno 1695 med begyndelsen af januari maaned andtræde jeg i Jesu navn till indbygernes betiening. Begyndelsen lod sig meget well tilsyne, at jeg opnaaede det første aar 300 rdl. at være fortientd. Det andet holdt og temmelig ved, hvorefter jeg da tilfulde resolverede at binde mig her fast ved stædet og kom i de tangker wiedere at sette mig i stand wed giftermaall. Efter Guds gode direction forfaldt jeg til at incinuere mig wed skipper Bol Bertelsens huus, der boede strax ved Laurvigen paa en gaar kaldet Undersboe, hvor der ware tuende døttene hiemme, foreldre og børn fordrog mig gierne, hvorforre jeg ofte omgickes huuset, at jeg endelig oplod min tancke med piegerne. Jeg vendte mine tancker paa den øngste og da jeg gjorde allwor deraf, hendwiste hun mig

¹⁾ Inger Marie Trønner, Raadmands Datter fra Kjøbenhavn, gift 1690 med Præsten Hans Lønborg (Wiberg Præstehistorie I. 396).

til foreldrene; hvad Gud og dee wilde tilstæde hende, wilde hun og skulde være hendes willie. Derpaa gav jeg hende mit skilderie till [at] see paa udi min frawærelse, og eftersom hun tillod mig at tiltalle foreldrene, biede jeg ey heller lenge, før at jeg anholdt hos dem om deres datter. Dee kaldte hende frem og tilspurte hende. hvad hun syndtes, da hun og strax overleverede hendes willie under Guds og hendes kiære foreldres willie, hvilke og strax gave deres willie dertill, at dee da besluttede, at som dee saa, at det war af Gud. gav dee og deres minde dertil og med samme fick jeg og ja hos piegen. Wores bryllupsdag blev opsat till høsten, at faderen da efter hannems aflagde sommer reiser wilde gjøre wores bryllup. Dette blev saaledes besluttet, at og hendes brødre gave deres jaminde dertill og øndskede os læcke og welsignelse.

Strax derpaa reiste wor fader til Drammen, hvor at hans skieb laa, at det derfra skulde andtræde sin første reise, hvilken da ud paa sommeren wel med helsen og beholden aflagde til London og hiem igien. Næste reise war hand befragtet at indtage sin ladning udi Helgeraaen. hvor at moders søster Mari Jeedsdatter boede, thi hun havde befragtet skiebet till at gaae till London. Gud behagede, at denne reise blev ulycke for ham, at hand forlieste sit førende skieb paa Londons rever, da ladningen blev berget, ham [og] os till en merckelig skade og tieds spille for ham med megen fortred, der forvolte, at hand icke kunde komme hiem for winteren. mens motte blive hos wraget og ladningens bergning till dets rigtiggjørelse. Hand tilmeldte os denne bedrøvelige tiende med ordre till moder, at hun skulde ickun strax fuldføre wores bryllups dag. Enhver kand slutte, hvor bedrøvelig det war for os, at wie icke skulde faae wores kiære fader med hendes tuende brødre at høytideligen holde med os wores bryllups dag, wie [motte] efter Guds willie taalmodeligen skicke os derudi. Wores bryllupsdag blev da besluttet at gaae for sig den 26 november 1696. Wie bleve wiede tillsammans udi Laurvigen kierke af sognepræsten Hr. Wilhelm Dop og havde med os et anseentlig følge. Der indfalt den dag et ulystigt weyerlig med et sterck sneefog, da wie droge till kircken. Denne wores bryllups dag begyndtis med ulyst og war et forspring for andre mange wederwerdigheeder, der fuldtø efter udi wores egtestand. Forsamlingen efter tilbagekombsten fra kierken war meget fornøvelig, at dee gode wen-

ner, der honerede med os denne vores høytids dag, med glæde [blev] hos os alt ud paa natten.

Efter vores bryllupsdag fløttede wie ind till Laurvig en gammel gaar, der havde staaet lædig en tiid lang, tillhørende præsidenten paa Christiansand, der var min werfaders¹⁾ broder Claus Bertelsen. Wor hiemgift var temmelig slett. Derefter en stund paa sommeren kom wor fader hiem med siene begge sønner og havde tilsatt og fortæret udi fortred manget, reedere og befragtere lønnede ham meget slet for hans store møye og bekaastning. Efter aflagde regenskaft gick det aar hend for ham uden leylighed. Jeg med min hustru, efter at wie havde boet tillsammans et aars tiid, war blewen welsignet med liffs frugt og blev wed Guds bistand well forløst med et welskabt piegebarn d. 13 december 1697 om aftenen klocken 11. Den 17 annammed hun den hellige daabs testamente udi Lauervigens kierke og lod hende døbe ved Navn efter min sal. moder Else. Hendes faddere ware byfoget Sr. Clemmed Pedersen, mons: Søverin Gotlender, min wermoder holt hende over daaben, Dorethe Jeesdotter, mad. Anne Magnusses, mad. Anne Sophia Bøchmands. Gud forleene hende naade udi hendes frembwexst og os glæde og fornøyelse.

Her begynde da strax at indfalde dyr tiid, at jeg gav for 1 tønne rug 6 rdl., dertill kom og, at indkombsterne formindskedes, derhos tog vores capelan at laborere sterk udi medicinen, Hr. Søren Løche, baade interne som externe; alles øyen saa paa hannem, saa at faa curer indfaldt for mig, thi hand curerede, som hand gjorde folk wies paa, uden løn, da han dog paa en suptil maade med medicamenternes klaring [vidste] at søge sin fordeel; somme curer løckedes ham og mange misløckedes, thi hand curerede efter bøger og uden nogen forfarenhed, thi hand war hverken kundig af medicament, mindre udi anatomien. Saadan inpas motte [jeg] med taalmodighed see paa og derudover havde liedet levebrød, at jeg icke kunde komme ud, mens kom i giæld. Jeg practicerede wed min profession till at giøre parucker og dermed wel fortientde noget, som dog ey forslog hverken till at komme af giæld eller at stoppe huusholdningen med. Derforuden bant jeg mig wed den gamble gaar, jeg allerførst indfløtte udi, og for at den meget war forfalden, motte flytte af først ud paa Torstrand, hvor jeg war et half aars tiid og der efter kom ind till Laurvig igien i en gaar,

¹⁾ Svigerfader.

der tilhørde sagforwaldter Sr. Ralf Wricht. Der boede jeg uden leye for [at] see till gaarden, da der da hendte sig, at min werfader accordered med hans broder om den gamble gaar, hvorforre jeg gav min obligation paa 140 rdl. Gaarden war merkelige forfalden og ruineret, at den kostede mig nogle hundrede rdl.'s reparation; till dens reparation forstragte mig min broder Albret penge, som war i tieniste paa Strømsøe [hos] Sr. Mads Jensen, hvor hand havde en reonabel betiening [og] indkomme, at hand deraf kunde secondere mig till denne store reparation. Kielderens hafde været bygget af timmer, war forraadnet, hvilket [jeg] borttog og lod muere en fuldkommen kielder, bielker og stuvegulf motte fornyes, der kiøkenet [war?] stod en ruineret skorsten, forandrede og gjorde kiøkenen udi et andet wærelse og af kiøkenet barnekammer, thi af wort sengekammer war det comod for os, og saa benøttede wie os med een kackelovn udi begge werelser, nyt gulf blev og lagt udi begge werelser; udi det forflotte kiøken motte af grund opsette en ny skorsten; disse med andre reparationer kostede mig over 300 rdl.

Imedens wie boede udi Sr. Ralfs gaard, fødte min hustru d. 31 marti 1699 en søn om aftenen ved 7 slet; hannem blev ved den hellige daabs sacrament meddelt navn efter min werfader Boe Bertelsen. Boes fadderer er secheterter (secretær?) mons: Bohm, hvilken logerede hos os, som var opsendt af Gyldenløve udi forretning, min werfader Boe Bertelsen, mons: Olle Schiewing, mad: Inger Jochum Jansens, mad: Dorethe Hansdotter. Gud stærke ham med sin naade, amen.

Anno 1699 d. 21 juli behagede det den fromme [Gud] at henkalde ifra os woers første frugt Else wed børnekopperne, hvilke greb hende meget hart and, at hun motte sette livet till udi hendes alders 1 aar 9 maaneder. Gud vill forunde hende en glædelige [opstandelse] wed hannems herlige tilkommelse udaf jordens stoff.

Anno 1700 blev jeg opsagt, at jeg cito motte udfløtte af Sr. Ralfs huus, siden at [hand] quiterede saugforwaldteriet at motte fløtte derifra, thi som min hustru da var med barn, wilde ey tillade, at hun der motte udstaa hendes barselseng. Udi samme tiid stod jeg i fuld arbeide med min gamble gaards reparation og war icke kommen saa wit, at barnekammer og sengekammer war kommen udi fuld stand. Tieden kom, at fødselrierne¹⁾ begyndte

¹⁾ Norsk rid, Anfald.

at indfinde sig, fløtte jeg hende om aftenen 10 slet udi wor egen gaard; om morgenen tielig kom bud till mig udi Ralfs gaard, hvor jeg den natt motte holde huus, at min kone, Gud være æret, war well forløst med en datter; det war den 13 maii 1700 om morgen ved 6 slett, at hun blev forløst i vore egne huuse. Dorothes faddere ware: Herr oberinspecteur weledle Johan Bøchmand, mons. Niels Hansen, madam Hanna Wricht, mad. Elisabet Bøchmands, mads. Anne Rasmusdotter. Gud forleene hende naade, lycke og salighed, amen.

Anno 1701 d. 5 juli blev min dotter fød d. 30 juni, døbt og kaldet efter min moster, der boede udi Kiøbenhavn, Gierdrut. Fadderer ware: Mons. Jochum Jansen, mons. Olle Nielsen Schiernig, mad. Anna Torbiørns, mad. Martha Joh. Hansens, mad. Elsebet Crist.-datter¹⁾.

Anno 1702 in marti blev jeg antagen af tobachs forpacterne, mons. Jens Madsen Weille og med interessenter, at være deres fuldmægtig her i Laurwigen, blev accorderet aarlig 100 rdl. Den tjeneste warede ickun 6 maaneder, thi der indfant sig forklickere, der gav mig an for utroskab. som well war icke kunde bewieses. Den gjorde det mest for sin egen interesse og at hand wilde faa en anden til betieningen. Denne angivelse frugtede saa meget, at principalerne søgte paa alle ertenckelige maader at faa mig udi felden og afsette mig, før at aaret kom til ende, mens Gud hialp mig, at jeg paa 10 rdl. nær lønnede mig sielf af deres i hende havende oppebaarne penge. Wor byfogget Paul Christophersen afsagde dommen. Dee havde agtet mig wiedere for bierkeretten, mens bierkedommeren Sr. Gottlender lagde sig der imellem, at dee lod det blive wed første afsigt. Dito aar war min hustru og welsignet med livets frugt og blev glædeligen forløst med tuende børn, en søn og en datter. Gud være lovet, der baade størkede moderen og børnene. Drengen blev først fød om aftenen wed 10 slett d. 21 augusti 1702, derefter pigen ved 12 slett. Wed daabens sacramente behagede det os, mig og huustro, at opkalde baade min sal. fader og sal. moder, Jacob og Else. Jacobs fadderer: forwaldter Sr. Frans Edeler, mons. Jochim Salefeldt, mons. Abraham Bøchmand, mad. Karen Christen Michelsens, madms. Margareta Clemetsdatter. Elses faderer: forwaldter Sr. Johan Hansen,

¹⁾ De gudelige ønsker efter hver Barnedaab udelades her og fremdeles ligesom efter Dødsfald.

mons. Halvor Green, mad. Anne Magnusses, mad. Anne Catrine, madsel. Mette Rasmusdatter.

Anno 1704 antog hr. oberinspecteur mig til at være controller imod mons. Werner Torbjerg, der begge havde forpagtet consumptionen, siden at anmeldte Torbjerg forrettede betieningen og holdte cassen. Till løn blev mig tillsagt 40 rdl., hvilke [jeg] og fick ved aarets sluttning. Anno 1704 d. 19 januari blev min hustru forløst med et drengebarn, d. 2 dito annammede det h. daabs sacramente, wie lod opkalde min og hendes sl. brødre, der begge ware døde. Hanses faddere: Mons. Magnus Bugge, mons. Jacob Larsen, mons. Jan Christensen, mad. Dorete Boesdatter, mads. Bodil Jensdatter. Dito aar quiterede jeg byens betiening og forskrev hied fra Drammen en svend, som [jeg] der kiendte og ved hidkomsten til Norge laa 4 netter i mit huus, wed navn Hans Garp. Jeg overgav ham brødet med privilegio, dog at naar syge var wed haanden og nogen begiærde mig, da uden paatalle lod mig antage hvem der mig forlangede. Jeg havde forhen med min broder Albret en skibspart, war en kreyert, drægtig 33 læster, for 750 rdl., min sal. werfader forhend tilhørende, og efter at wie havfde fuldendte en reise, antog jeg wor suoger Alexensander Møch for $\frac{1}{3}$ part, som geradede os till lieden fordeel, thi hand begyndte strax at wilde spille mester for os, som dog geradede sambtligen till stor forlies. Med første skipper fragtede wie den bort i Drammen till mons. Hans Emitz at forseile till Leverpul med hans ladning, hvorwed med første skipper Peder Nielsen blev den sommer ingen reise fuldendet till Leverpul, mens skipperen efter lang forsømmelse imod ordre soldte ladningen udi Skottland med forlies, hvoraf befragteren indtet vilde wiede, mens prædenederede sin ladning at leveres til hannems distinered plats. Wie skulde haft 500 croner did. Til waaren blev wie forligt at lade her og skaffe ham en ladning her af bruget 11 fods bord, antage en anden skipper, sieg giøre os nyttig retur. Waren, som war 8 læster skotz sild, deraf motte betalle udenriegestold, som beløb till en stor summa, og saa giøre den reise for 300 rdl. i stæden for 500 rdl. Wie ficke en erlig bekiendt mand, der antog sig den reise for skipper og styrmand, hvilken og fuldendte den reise, lagde et nyt anker for till fartøyet og kom ud med dee 300 croner. Den reise løb eet heelt aar hend med og satte os overstyr over 500 rdl. Efterat denne reise nu war fuldent, som meldt, og den skipper, der tillige for styrmand hafde aflagt sig regenskaft, qui-

terede han fartøyet og wie ware da nødte till at see os om en anden till at føre farkaasten. Alleksander slog for sin broder, som hand recommenderede for en god søemand, jeg trode og gav mit minde dertill, derpaa blev resolveret at tage en ladning ind i Sandefjord at gaae till Holland med; da den war indtagen og fartøyet war lad, giort klar at fortsætte reisen, gick hand med fartøyet till søes. Denne gode søemand kom hiem med ladning og allt, hafde ligget og sælet bort udi havnene vester, forødet proviant, taget op wester og sat os der i giæld, alt med forlies og uforrettet reise. Hvad war at giøre for mig andet end have taalmodighed, en contrar redere havde jeg med mig, en uwittig skipper, som begge arbeidede paa min ruin. Jeg motte om waaren till at udreede fartøyet igien, at med den fuldendte reise ved S. Hans tieder war forløben et heelt aar bort. Jeg wiste ey at redde mig derud af. Wie ladde endeligen igien fartøyet og med samme ladninge gjorde hand det icke bædre mens heller være. Den reise blev icke heller giort før næste aar. Gud weed, hvad jeg udstoed wed dee mange wederværdigheder og witløftigheder, jeg satte mig udi ved dee mangfoldige wederverdigheder, der falt ind for mig arme syndere. Der vare nu hendløbne tuende aar med stor forlies. Jeg resolvered endelig at forsøge endnu en togt, gaae sielf med og forskaffet en ladning at gaa at Dyncherchen med, hvilken blev stillet i verck. Jeg tog till styrmand min kones broder Bertel Boesen og gick sielf med till søes, hvor jeg da med stor harme saa den slette skiepers conduite; blaaste det noget hart med god wind, minkede hand seil og lagde bie og icke torde søge land, og det war det forunderligste, at folkene holt med hannem, foruden min suoger, som war styrmand. Gud hialp dog, at wie avancerede saa wit, at wie med fartøjet forfalt paa Cale reed i Frankerige omtrent en 8 miele inden for Dynkierken; der kom lods till os ombord, med hvilken jeg bespurte mig om tilstanden der udi byen, om der vare nogen fartøyet med trællast, om hand wiste tilstanden udi Dyncherchen, om der ware nogle, og saaledes wiedere. Udi Calee sagde hand, at ingen ware og norsk last war intet ved stæden og war begierlig, thi i lang tiid intet fartøyet der wæret. Angaaende Dyncherch gav hand mig efterretning, at hand havde wæret med at lodtze til paa faae dage over 8te fartøyer og at havnen war fuld af norsk timmerlast, hvor udover jeg resolverede at gaa i land at forhøre mig. Skipperen satte sig derimod, gav for, at wor pas lydte paa Dyncherch, der-

forre motte vie seile der did. Uagtet hans paastand gick jeg i land med lodsens, fant det efter hannems siegende, opspurdte mig en mackelere wed navn mons. Tillie, som og raadde mig till at komme till dem. Dermed gick jeg med lodsens ombord og lod os bringe ind i hafnen og formedelst wranghed og egenvillighed, at wie blev staaende paa en sand, som stille weierlig der falt paa os, da vie stod fast, commanderede hand anker ud; lodtzen gick i land for at faa folckehielp till at faa fartøyet af igien, som læchedets, at vie fick os halet af grunden, mens ankeret med ~~tovet~~ motte [wie] lade staa, indtill wie det der efter med en temmelige omkaastning fick med ankertovet berget.

Fartøyet blev indførdt udi pieren og lagt wed lodtzepladtzen, og strax begyndtes at sette paa land. Imedens at lodtsningen stod paa, resolveerte jeg at giøre en tur over land till Dynckercken, et for at see, hvorledes tilstanden der var, et andet for at besøge et quindemenniske, der havde levet i ægtestand med min broder Strange, som war bleven med en caper fregat, som war af commandeur Bartis compagnie og war bleven under Hollands køst. Jeg kom did, saa hafnen liggende fuld af norske, en deel motte sette ladningen deres op paa kayen og ware knap gode for at faa credit paa lasten, saa med at de kunde giøre sig der ifra klar. Min wersøster fick jeg opsport, saed i god stand, mens icke efter min broder, mens efter en anden mand, som hun sieden hafde haft og nu og var død ifra hende. Dee catolische præster hafde forskaffet hende den mand, derfor dem til willige antaget dennemå lære og schanseret den, hun war fød udi. Jeg begav mig paa reisen till Cale igien og efter 4re dags frawærelse. Jeg tackede, Gud havde gievit mig i tancke at gaæ her ind, hvor det og falt temmelig well ud for mig, og at jeg icke war falden i mismarken med dee andre, som laa udi den miserabele tilstand udi Duncherchen. Wed min ankomst war ladningen sat paa kayen uden for muren af byen paa land og beseet [af] kiøbmendene. Her falt atter for mig en maløer, som giøre mig et stor skaar i min forhaabning. Det hendte i dee dage, at Ostende gick over fra Franckerig till dee allierede. Dette wolte, at mange af miene kiøbmend bleve forskreckede og icke torde resolveerte till at kiøbe eller byde paa lasten. De folk boede uden for staden og befrøgtede sig for fiendens nærmere anrøkning, hvorfore dee da slog mig feil. Deretter blev af macheleren giort andstalt till ladningens forhandling wed opbud af en mand, der opbød den till afhandlerne, hvoraf

ingen var andre uden byens indwonere. Wed indbyggerne fant jeg strax, at udfaldet wilde blive slet og dee kiøbende icke wilde resolvare til nogen pris, hvorudover jeg anholt hos skysen¹⁾ at ophæve autionen, hvilket hand og tilstæde, dog et meget uroligt weyer med storm og regn og forretningen stod under aaben himmel. dog med den wilkor ey at tabe noget af hans solarium og jeg da blev tillat at selge den paa egen haand. Derefter løb jeg omkring at søge kiøbmænd paa egen haand, en deel studtsede²⁾ imod brendevin, der war udi god pris, en deel mod andre ware, som jeg saa at kunde afsette hiemme, hvorwed jeg gjorde bædre end som wed autionen, at jeg fick lasten temmelig uden forlies afsat, under andet falt en god avantagie ind for mig ved et kiøbmandskab, jeg gjorde, at jeg kom over 1000 \mathcal{R} humble. I byen war der stor mangel hos bryggerne for humble. En dag war jeg saa lockelig at komme over denne. og det hendte sig saaledes, at en fransk bonde var kommen en 40 miele hertill forstaden og sat sin humble af udi forstaden udi et vertshuus, thi hand wilde icke kiøre ind i byen med den for de omkostningers skyld, at han der skulde betalle. Ved efterspørtselen udi byen kom hand i kundskab med en person, der gjorde tieniste wed byens weyerbod. Den person hafde seet mig paa weyerboden, at jeg hafde weret paa weyerhuuset og hafde der gravet udi en partie sæcker, der laa med gammel humble udi, over det erindrede hand sig det, saa well at jeg war en fremmed udlændning og jeg hafde sind for at kiøbe humble, hvorudover at han opspordte mons. Tilje, som og wiste, at jeg hafde sind for at kiøbe humble, hvorudofuer hand citto havde bud efter mig, at jeg og strax kom till ham, og wie gjorde os med weyerkarlen strax ud udi Bassephillen, fand at der bonden besaa sæckene, at wie og endeligen kunde skiønde, at dee 8te sæcke kunde giøre fyldes for 1000 \mathcal{R} , huor wie strax gicke till accort med bonden og blev accorderet at gieve ham a 4 palle-cens for hver sæck, det war 40 pall. og derforuden jeg at betalle hvis fortæret blev, lod werten anrette for os till middag, wores drock war win de Shampanie. Det gick hellerrop(?) med bonden, at [han] blev læstig og fortøllede os adskilligt; under andet berettede hand at have 12 sønner og alle udi kongens tieniste, hvoraf at en allt war avanceret till capitain, havde kostet ham 1000 pall. Wie spurte ham, hvie han da førdte sig saa let op og tog sig

¹⁾ Scultus?

²⁾ Studse, bytte, se Molbechs Dial. Lex.

werden saa surt an, sieden at hand saaledes kunde udryste siene sønner; hand suarede. tilstanden udi Franckerige tillod dem indtet andet levnet. Efter wie da havde afklaret bonden, hand war temmelig beskienket, satte hand sig paa sin wogn med sang at reise sin wey. Weyerkarlen gav wie 1 pall.; hand war og fornøyet og glad, øndskende sig saa god en dag till anden dagen. Werdtens regning beløb sig 4 pall., wie 3de havde fortæret; till allt havde M. Tillie taget penge med og klarede af. Wie befallede werten humblen og forføyede os indtil byen igien. Wie ware neppe indkommen, før at der kom bud fra verten, at bryggerne af byen havde faaet kundskab om humblen og wilde nu tilegne sig den. M. Tillie gick da strax till øffrighed og fick den sag klar giort, tog en vogn og førde den i byen, gjorde clarering for indførsell og lod den bringe i fartøyet, saa at den humble in alles kom mig frie udi fartøyet med 50 pall. In summa, jeg war well i behold med det kiøbmandskab og wandt en god skilling paa den. Jeg havde alt bortstudset min træløst for nogle oxhøver brendevin, seider edigke, saabe, walnøde, huder og siden for dee reede penge, jeg kunde spare paa min handling med en silkekræmmer, hvilken jeg befandt at wære en erlig handelsmand. Wor kiøbmandskab bestod udi 300 alen, hand lagde op for mig tafter og stoffer med andet smaa kram og tilspurdte mig, om jeg wilde handle paa hans redlighed, da wilde hand icke fortiene meere paa siene ware end 4 prosent, naar indkiøbs bekostning war afdragen. Jeg trode ham, befandt det og, efter at hand havde sat sin pries, tog da ud saa meget, som jeg havde raad till at betalle. Nu stod jeg paa, at hand skulde skaffe mig det frit ombord, hvilket hand og sagde at wilde giøre, mens som hand [sagde], naar at dee bleve angivne till udførsel og deraf betalt, kunde jeg profitere derved. Og paa saadan maade, hand wilde angive siene ware at have soldt till mig for contant af ladningens penge, saa vilde hand angive, at jeg havde handlet af ham for 600 gylden og derfor havde jeg igien at nyde afslag paa den claring, som ellers betaales udi fallgioldt, som er en stor afgift, og dermed profitere meere end som dee wores omkostninger kunde bedrage, der gaves af warernes udførsel; all denne kiøbmandskab gjorde reisen god for mig, mens for min medreder Alexander slett, sieden at hand havde beordret sin broder at føre pengene hiem udi natura, der faldt paa hans trediepart. Der war et mægtigt caperie fra den steed, wie laa der i 5 uger, og imedens kom mange priser ind medst med dee engelske

steenköllførere, at hafnen laa fuld af saadanne opbragte prieser. Jeg saa der 5 caperfartøyer fra Cølen og forferdiget, udredet og klargiort og en af dem seilede ud og kom endda, mens wie lader, ind med pris og strax ud igien efter meere bytte. Samme capere møtte wie strax uden for Cale; da hand saa os, kiendte hand os og lod os passere uden nogen trubbel, wie med en god sydenwind, hvilken fast med en storm hafde blaaset all den stund, wie laa till Calle, arriverede till Sandefjord og der ladde igien med en ladning at gaae till Holland, som dog icke blev fuldbyrdet formedelst skipperens wranghed og malitiosse forhold mod mig, da dog den reise mageligen well havde kundet bleven aflagt. Jeg gad icke melde her, hvad fortredelighed. jeg her udstod, og da wie med ladning oplagde udi Sandefjord med ladning og alt. da fick dee medreeder og skipper efter øndsske mig fra farkost og ladning. Mine 2 parts ladning war jeg skyldig till Allexander, der foruden havde jeg taget podmarie 200 rdl for ladning og dem at klarere motte jeg gaa ifra allt og dermed havde dee heele fartøyet, som sieden og gick fra dem uden noget at have profiteret. Saaledes motte mig da modgang og forlies paa alle kandter. Jeg lod endda icke modet falde og det ved Guds naade og bistannd.

Da jeg war hiemme, falt ofte patienter for. jeg strabede og med paruckmageriet, saa jeg saaledes dog nogenledes holt huuset op med en temmelige familie og 9 barn, mig og hustru og tienistefolk.

Anno 1706 behagede det Gud at hiemsøge barnene med barnekopperne; et piegebarn, der war udi hendes tredie aar, tog herren ifra os udi den sygdom d. 31 marti¹⁾. Dee andre kom well der ifra uden lyde, det afdøde blev da bragt till hvile. Dito aar, maaned og dag forleenede Gud min hustru, at hun blev forløst om natten, udi den afdødes stæd kom da efter Guds forsyn et welsignet barn igien, meddelt det h. daabs sacramente og tog da paa sig det afdødes navn Inger Maria. Hendes faddere: byfoget Sr. Paul Christophersen, mons. Jochum Jansen, mons. Hans Garp, madam Leene Böhms, mad. Anne Andersdatter, mads. Anne Asmusdatter. Anno 1706 døde dette barn udaf dee da grasserende meslinger, gammel 5 maaneder 27 dage, jordet den 16 october. Dito aar gjorde [jeg en] reise paa Holland, fick nogen lieden cre-

¹⁾ Hendes Daab har Faderen ikke opført, da den vel er forefalden under hans Rejse.

dit, kom hiem dermed, hvor det klækkede lidet, mens forsmorede¹⁾ ved den store families underholdning.

Anno 1707 d. 28 juli blev min hustru forløst, imedens jeg var i Holland, med et piegebarn ved middagstieder, ved daaben kaldet efter min kones moster, der boede i Helgeraaen, Maren Jesdatter. Dette barn Maren havde fadere: forwaldter Sr. Terckel Tu-
resen, suoger Sr. Sønnich Hansen, mons. Jens Pleyn, mad. Inger Olle Larsens, mad. Bodil Jensdatter, mads. Inger Jochumsdatter.

Anno 1708 blev min hustru forlødst med et drengbarn, der ved fødselen stragx døde og der dog ved fødselen var noget liv ved det, døbte wie det og kaldede det Strange, efter en af mine afdøde brødre.

Anno 1709 blev min hustru forløst med et piegebarn om middagen d. 9 october, fick den h. daab og kaldet Anne. Faddrene ware: tolder Grøndwald, skipper Niels Bugge, mons. Niels Magnusen, mad. Anne Clausdatter, mads. Leene Magrette.

Anno 1711 d. 30 Januari blev min hustru forløst med et dødfød drengbarn, barnet var gandske fuldkommen, dog stille hendsatt.

Anno 1712 grassered barnekopperne og udi dem dødde denne smaa Anne, war føed 1709. Imedens at hun stod inde og laa lieg, blev min hustru forløst med et piegebarn, den døde lod wie begrave, og den nyefødde kom till daaben d. 13 marti. Wie gawe hende det afdødes navn, som forhend war opkaldet efter min hustru, Anne. Fadrerner ware: mons. Olle Nielsen, mons. Abraham Bøchmand, mad. Catrine Edelers, mad. Karen Grøndwalds, mads. Anne Christensdatter.

Anno 1712 d. 11 juni blev jeg antagen till at betiene Questhuuset her udi Laurvigen over de queste og syge, der bleve førdte i land ifra flotillen til forfrisking. Jeg blev ordineret af herr schaubtbinagt Wilster og derefter confirmeret ved slodsloven og betinget maanetlige gagie 10 rdl. og ugentlig tillagt 2 rdl. Gud forleenede mig naade efter all min muelighed, at jeg betiendte dennem. Dito aar Martini aften om natten den 10 november optendtes en forfærdelige ildebrand udi min naboe Sr. Magnus Bugges huus, der presomertes, at den war motwilligen antent af en piege, de havde hos sig og war madam Magnuses broderdatter, Gud weed det. Af naboerne omkring tog med sig (med min) 13 waaninger;

¹⁾ Formindskedes (afledes af: smaa).

min war den sidste, thi winden bar af ifra mit og paa de andres, saa at jeg imedens fick alt mit bohawe berget med kackelofner, winduer og dørre; hafde jeg haft hielp, havde mit huus vell kunde bleven salveret, mens all magt blev tagen fra denne kandt og blev brugt paa den anden siede, at ildebranden da blev stoppet. Jeg havde i mit huus en stor deel af kongens proviant, paa loftet laa 300 tønder deilige byggryn, og udi boden nogle 100 tønder. Kiødet blev berget, mens dee deylige gryn opbrendte, som war jammerligen, at saa stor en Guds welsignelse blev giort af ilden till indtet. Gud opwagte min kiære suoger Sr. Anders Nielsen; hand havde min kones sødskendebarn og boede udi Brevig, at hand forstragte mig till waaren med penge, at jeg da bygde paa den opbrente tombt.

Anno 1713 d. 8 december blev min hustru forløst om aftenen ved 8te slett med en søn. Herrens navn være lovet, at hun blev vel forløst med et drengbarn, hvilket kom till daaben den 13 december og fick navn efter suoger Sr. Anders Nielsen. Anders havde till fadderer: Hr. proviantforvaldter mons. Alsbach. mons. Arent Kerulf, m[agasin?] skriver, mons. Jens Pleyn, mad. Bertel Boesens, mads. Maren till Bomhs.

Anno 1715 d. 6 januari efter et kort og strengt arbeide blev min hustru forløst med et piegebarn, hvilket døde strax efter fødselen, blev hiemmedøbt, kaldet Inger og begravet den 10 dito. 1716 indfaldt for mig et meget haardt og tungt aar. Jeg betiendte dee syge, som laae her udi mangfoldighed, med en blotte undermester og laa her i land med en 900 syge og queste, som jeg med megen travallie gick iblandt, hvor og nogle i huuset af dee farligste. Wed det at jeg omgickes dem, behagede det og den gode Gud at hiemsøge mig med min familie. Min hustru war den allerførste, der blev angreben af en hetzig feeber og derhos lavede fremmelig till barsell, hvilken syge hun igiennemstræbede at hun kom op dengang. Jeg med undermester havde da travallieret tuende sambfulde aar og icke paa nogen sted obtineret nogen skilling paa gagie eller kostpenge, hvorudover jeg gjorde en tuur till Christiania for der i tancke at bewæge dee herer udi slotsloven at assiquere mig noget till afdrag paa mit fortiendte og tilgode havende. Mens forgiæves, der war ingen naade eller forbarmelse at finde, jeg motte da forføye mig hiem igien; jeg sublicerede till amiralitetsherrerne, ney der waar heller indtet at finde. Wed hiemkombsten fandt jeg da min stackels bedrøvede hustru

ved god helsen, mens der forgick icke mange dage, at sygen an-greb mig og det heel sterckt, at alle tvilede paa min opkomst, dog forandrede det sig efter en 8te dages strengt arbeide og imedens dette stod paa, kand enhver well tencke hvad levnet at min stackels hustru førde, at hun derudover af sorg, wagt over mig motte gaae tilsengs igien. Jeg blev ey heller lenge der efter frie, mens indfald og udi sygen igien, at wie da laae begge toe; min hustru kuede lidet for sig igien, at hun fick løst till mad og fick løst till en hummer, hvilken hun med stor appetit aad op, hvilket og blev den sidste mad, hun fortærede¹⁾. Paa tredie dag dag derefter, at jeg og begyndte at komme mig liedet, faldt der en søfn paa os begge, at hun lagde sig i min og jeg udi hendes seng, sofnede till begge tov, efter en temmelig søvn wognede da min kone allerførst, taltede nogle faa ord med hendes søster Dorethea, der sad ved sengen hos hende og fortaldte hende, hvad hun, imedens at hun sov, hafde drømt, og derefter snudde sig hasteligen til weggen og begyndte haardt at snorke. Det [war] ingen naturlig snorke, thi hun droges da med døden. Endelig kom jeg da op af søvne, og da jeg lydte til hender, war allt fornumft og forstand borte, at hun strax derpaa sov hen udi herren fra mig med 9 umyndige barn. Det war en hastig og bedrøvelige tilfald for mig. Tuende døgn derefter fødte hun paa bencken, der hun laae, et fuldkommen piegebarn²⁾. Jeg blev næppe saa frisk, at jeg kunde ledsage hende til hendes hvelested. Wie havde da leved sammen udi en kiærlig og freedelige ægtestand med hinanden udi 19 aard og 10 maaneder, 23 dage, og imidlertid havde [hun] wæret frugtssommelig med 19 barn, hvoraf de 15 bekommet daab og christendom og dee andre 4re, der icke haver seedt dagen, mens ere omkomne udi moders liv. Min nu sl. hustru døde nu udi hendes 40 aars alder, Gud wære hendes siæl naadig. Wie levede med hinanden udi kiærlighed, fred og roe. Gud lad os sambles udi Guds rige og der at nyde glæde med alle Guds helige engle og udwalde, amen. Hun døde den 16 september og blev begravet den 23 dito. Gud unde mig ved sin naade snart at komme efter.

Min elste datter Dorethe war icke hiemme, mens war udi tjenist hos profsten udi Bamble mag. Alstrup; de andre 8te ware

¹⁾ Hvorover ingen kan undre sig.

²⁾ Er det muligt?

alle hiemme, hvilke og alle tiid efter tiid motte udstaae sygen. Jeg resolverede imidlertid at opsøge mig en konne igien, der kunde forestaa huuset og hielpe mig at opdrage mine barn. Efter Guds forsyn forlaavede jeg mig med sl. Hr. Hans Rossings efterladte enke; hun havde haft tuende barn med Hr. Hans, hvilke med faderen hvelede till en sal. opstandelse.

Anno 1717, d. 17 augusti holt jeg min bryllups høytid med min forlovede hustru Margareta Gryner; henders farbroder prosten Frederich Grüner wiede os sammen; hun war fød udi Christiania, sal. fader Petter Grüner havde wæret post- og myndtemester udi Christiania¹⁾. Som wie da ware kommen tilsammen sammelt den 17. en tiesdag, onsdagen besøgte wie herrens tempel, mig fuldte prosten, min hustru fuldte prostinden. Derefter indfaldt hun d. 19 dito udi samme syge, som wie andre havde udstaaet, hvor udi hun holt sengen udi 5 ugers tiid udi en heftig sygdom. Derefter Gud dog wed sin naade kom hende til hielp, at hun tiid efter tiid kom till kræfter igien, Gud wære æret.

Anno 1717 den 19 november annammede jeg postcamboret, efterat jeg dog hafde faat bestalning af herr general admiral Gyl- denlowe at wære postmester efter den forrige Theodorus Andersen. At jeg icke strax antog embedet, war aarsage, at jeg gav min for- mand tiid at anholde hos herrskabet, at hand kunde blive i tie- nisten, mens efter den lange tiid, jeg lod ham betiene embedet, kom dog ingen tilladelse dertill, mens skarp ordre till mig at tage det ifra hannem, som jeg da motte efterkomme, dog stod hand imod, icke willig at overlevere det. Ifra ermelte dato begyndte jeg at betiene embedet.

Anno 1718 d. 11 juni blev Questhuuset forflødt herfra og anlagt udi Frederichsand og jeg med undermester, som war min søn Boe Fuiren, der med mig udi tuende aar hafde betiendt med mig Questhuset som undermester, da jeg udi 5 samfulde aar ved Guds bistand uden ringeste klage hafde forrettet det embede. Gud wære æret, der gav mig størcke og kraft dertil.

Anno 1719 derefter ficke jeg fost afregning for mig og under- mester og derfor assigneret betalingen at oppeberge her i Norge hos herr obercasserder Povel Weybye. Min og hans afregning blev beregnet udi Kiøbenhafn, hvor at general commissariatet be-

¹⁾ Se Grünernes Stamtavle, trykt som Manuskript 1867, hvor hendes første Ægteskab dog ikke omtales.

regner mig dee 6 aar maanetlige gagie 10 rdl., kaastpengene be-
regner de mig for 36 maaneder, for hver uge med 2 rdl., dernest
kommer dee for 45 maaneder og tager ifra mig den 1 rdl. ugent-
lig, at dee derwed gjør mig afkortning paa 182 rdl. Gud forlade
dem, hvortill at brugtes en ringe og lumpen rescript, jeg motte
forsmerete det, der hialp ingen modstand.

Anno 1719, efterat min kone da war af Herren welsignet
med livets frugt, blev hun forløst d. 2 januari om aftenen ved 7
slett med et drengbarn og kom till det h. daabs sacramente d.
12 dito og lod der opkalde min hustrues fader Petter. Hans fad-
derer: herr Toldforwaldter udi Thrundhiem, som udi dee dage
laae her i Laurwig paa en reise til Kiøbenhafn, mons. Træschow,
mons. Andreas Blohme, min søn Boe Fuien; quindefadderer till
daaben bar her krigscommissaries moder, som og war her hos
hendes søn for at besøge hanem, madame Kærulfs, min datter
Dorete Fuiens. Denne min første søn med min konne levede
ickun udi 14 uger og 4 dage, at det behagede Gud at kalde ham
udi hans ungdom her ifra denne werden og blev begravet.

Anno 1720 bleve tuende af miene døttre forsette wed gif-
termaall. Den 7 juni havde min elste datter Dorethe Fuien
bryllup med mons. Johan Christopher Tæsmand¹⁾. Deres bryllup
giorde fruen Dorethe Nobels, som boede udi Brevig, hvor Tæs-
man og min datter begge opholdte sig, Tæsmand, som war stifson
till herr Nobel, og min datter i tieniste hes fruen. Derefter dito
aar den 20 nov. gjorde wie et bryllup efter wor efne her hiemme
med mons. Frans Moldenhover og min datter Else. Gud udi sin
store naade welsigne begge paar udi en glædelige og kiærlig egte-
stand, at dee maa leve vell og fornøyelige med hinanden, det unde
den gode Gud af naade, amen.

Anno 1720 d. 27 marti om morgenen ved 8te slett blev min
hustru forløst med et piegebarn. Den 30. blev hende communi-
seret den h. daabs sacramente, blev der meddelt navn efter min
hustrues sal. moder Sophia Amalia. Hendes fadderer: mons. Mi-
chel Pedersen, mons. Uldrich Grüner, mons. Frans Casper Molden-
hover, mad. Rayne Hans Angels, mads. Else Furens.

Anno 1721 d. 8 augusti om natten klokken 2 blev min hustru
forløst med et piegebarn, blev døbt d. 13 dito. Der blev begiært
af hr. krigscommissarius Arent Kierulf, at wie wilde opkalde hans

¹⁾ Testmann.

afdøde sl. hustru Scharlotta Amalia. Fadderne ware: mons. Hans Angel, mons. Hendrich Jacobsen, mons. Christen Tuesen, fru krigscommissari Kierulfs bar hende til daaben, mad. Johanne Gavens, mads. Inger Jochumsdatter.

Anno 1722 d. 25. september om eftermiddagen klokken 5 blev min hustru forløst med et piegebarn, blev døbt d. 30 dito. Denne gav wie navn efter Hr. krigscommissari da levende frue Luchretia. Hendes faddere: mons. Jens Myller, mons. Iver Løche, mons. Jonas Kierulf, mad. Anthonette Bloms, mads. Boel Maria.

Anno 1722 d. 5 october om eftermiddagen døde min datter Scharlotte Amalia, efter at hun havde lewet her udi denne onde verden et aar, 8te uger og tuende dage. Hr. krigscommissari Kierulf bekostede hende meget kosteligt pyndtet till jorden, hvilken liegfærd holden d. 12 dito. Anno 1722 d. 19 november om eftermiddagen døde min lille datter Luchretia, efterat hun havde levet her udi werden 7 uger 6 dage. Hr. krigscommissari Kierulf bekostede og dette barn till hendes hvielestæd.

Anno 1724 d. 15 maii om morgenen klokken tre slett blev min hustru forløst med et drengbarn, den 22. dito meddelet det h. daabs sacramente og gav hende navn efter min hustrues broder Friderich og efter min broder Albret Fuiren. Friderich Albret. Faddere ware hr. vice admiral Rosenpalm, hr. krigscommiss. Kierulf, mons. Anders Boessen, mons. Jan Jochumsen, min datter Else Moldenhavers, mads. Maren Olsdatter.

Anno 1725 udi marti maanet kom jeg udi misforstaaelse med generalpostambtet, blev sat ad interim toldskriver Jonas Kierulf, der well lovede at lade mig tage lønnen, mens gjorde sig den sielf betalt; hand forrestod det udi dee 3de quartaler; imidlertid motte jeg gribe till en lieden aution og dermed afklarede mit debet og atter betroet postcontoret 1726 januari quartal. Anno 1725 d. 10 september blev jeg antagen af Deres kgl. Mats. cammerraad og general directeur over tolder og tienden i Norge till at wære hans fuldmægtig udi Laurwigen. Min instrux fik jeg udi Drammen paa hans gaard Oustad dat. d. 10 september, hvor efter jeg reiste hiem og antrædte embedet.

Anno 1725 d. 21 december blev min hustru forløst med et drengbarn klokken et om natten, 1726 den 1 januari blev hand døbt. Jeg lod min sal. moder opkalde Christopher Trøner. Fadderne ware: Mons. Jost. Lauretsen, mons. Gregers Christophersen,

mons. Jan Christensen, mad. Boel Maria Füirens, mads. Maren Füiren.

Anno 1725 udi marti maanet contraherede jeg med hr. byfoget Rasmus Kielmand om at giøre ombytte med vores gaarder. Blev hand ragt om at have imellem 150 rdl.¹⁾, endeel mennisker holder icke deres ord og mundtlige accort hellig, saa gick det mig og her, for jeg icke havde taget forsickring over vores accort, gjorde hand den till 100 rdl., thi hand saa well, at jeg war forlegen for mit debet at betalle till generalpostambtet. Det gick ham and og jeg motte tencke: for at beholde en god sambwittighed er det bædre at blive bedragen end som saa motvilligen at bedrage andre, som er næsten, hvilken mand bør at elske som sig sielf. Udi mai maanet udførde wie dette bytte, at endhver flottede udi sit giordte bytte. Udi samme aard quiterede wie begge vores gjorde bytte, hand flottede udi min og jeg udi hans, dee 110 rdl. assignerede jeg strax til at betale generalpostambtet det, jeg war postcassen skyldig. Samme aard quiterede jeg mit udi 4 aard brugte paruchmager forretning, udi hvilke jeg holdte svenne, formedelst deres utroskab og forsømmelse kunde jeg icke holde længere derved, thi jeg saa, at der war ingen fordeel længere at holde ud.

Anno 1726 d. 28 jului om middagen døde min søn Friderich Albret, da hand havde levet her i verden tov aar 10 uger og 4 dage, blev begravet og jordet hos siene andre afdøde sødskende. Anno 1726 war min hustru atter welsignet med livets frugt og efter at hun [havde levet] udi nogle dage med større smerter og megen jammer, fødte hun om natten till den 18 november et dødt piegebarn; lod jeg det udi all stilhed hendsette udi kirckegaarden udi mit græftsted.

Anno 1727 d. 25 marti om eftermiddagen døde min søn Christopher Trøner. Hand war fød anno 1725 d. 21 december; det korte liv, Gud forundte hannem, war et aar og 13 uger og trende dage. Siælen kom udi glæden og legemet begravet d. 29 dito.

Anno 1728 d. 4 januari gav Gud min hustru en glædelige forløsning med et welskabt piegebarn, efter at hun nogle dage [havde] været meget sygelig. Om morgenen d. 27 dito blev hun

¹⁾ Meningen maa være, at der blev givet Haandslag paa, at der skulde gives 150 Rdl. i Bytte.

en glad barnemoder, ved den h. daab gav wie hende till døbenavn Scharlotta Fridericha. Hendes fadderer ware: weledele her major Holger Wind, forvalter Laurets Fabritius. mons. Uldrich Bøhme, mad. Anne Niels Magnussens, mads. Anna Füirens.

Anno 1728 war moder og frugtsommelig. med hvilket foster hun for ilde in december maanet.

Anno 1729 udi juli maanet hendte det sig liegeledes. at hun for tieden for ilde.

Anno 1730 war min hustru og begavet med lievets frugt, hvormed hun, Gud være æret, at hun udgick hendes tied og blev en glad barnemoder og blev vel forløst d. 26. juli om eftermiddagen klocken 6—7 met et piegebarn. Den 30 dito havde wie hende till den h. daab, fick till døbe navn Issabelle Dorethea efter moders søster og broderkone. Faddrene ware: mons. Christopher Sauerach, mons. Laurets Munch, mons. Claus Jüoll, mad. Johanna Bøms, mads. Inger Magnussens. Denne min her foranmeldte datter døde aaret derefter d. 7 april og begravet 1731 den 13 dito.

Anno 1732 war min hustru med barn igien, blev forløst d. 10 april om aftenen ved 7 slet [med] et piegebarn. D. 14. kom till den h. daab, wie opkaldte Maria sl. Peder Ahrahams. mit sødskendebarn. Maria havde till fadderer: forvaldter mons. Heegaard, mons. Iver Hesselberg. mons. Christopher Stockflet. toldskriver, madam Antonette her Jonases, mads. Mari Hans Angels.

Siden dette war min hustru icke wiedere frugtsommelig og fodde efter dags ingen flere børn. Denne war den sidste af 33 fosterer, at mine begge konner hafde weret undfangen med. Gud unde mig med deres mødre alle, ingen undtagen, at sambles udi Guds ærens riege till ævig ære og salighed hos den naadige Gud, amen.

Og da denne min øngste datter war 6 aar gammel anno 1738, blev hun begiert af min kones sødskendebarn hr. leytnant Mechelenborg og huustru, der sielf ingen barn havde, at dee wilde tage hende till sig, om wie wilde tillade dem det, til en fremdeles optugtelse. Jeg med moder consenterede dem udi deres forlangende og blev dem sendt till Friderickstad dito aar d. 30 juni.

Anno 1736 blev mig tillat af general postambtet at contractere med apoteker mons. Siemers om posttienstens afstaaelse till ham: wie bleve forligte, at hand skulde till afstaaelse betalle 250 rdl.; deraf war jeg i debet till postcassen 209 rdl., resten [skulde] blive staaende till dee reviderede mangler at afgjøre. hvilke at

revideren gjorde først ifra 1721 alt indtil 1728 for de aaringes opbrendte regninger og derfor uden naade at betalle 18 rdl. Da dee ware aflarede, gick dee alt fort fra 1729 og till 1736^{1/2} aar, jeg kuiterede, som alt løb op over de 42 rdl., der var till overskud af de 250 rdl. Derfor grev dee and min pention, till dee og ware betalte. Derefter kom dee med 28 rdl., dee havde dømt mig udi strafbøder for 7 breve, der var udi posten ucarterede. Nu mēdte [jeg], at alting war afgjort, men till slutning, da jeg anholt om quitering, kom deē med en pretention paa 9 rdl. 70 β for anno 1720 aars regenskaft; det war og et opbrent regenskaft, dog motte dee og affreckes udaf pentionen. Gud weed, hvad dee nu will gjøre, nu alt dette er afgjort, da jeg til dato ey endnu haver fott quitantiarium, Gud forlade dem denne deres ubillige medfart. Herrens hellige navn wære æwindeligen lovet, der till dato haver hiulpet mig at igiennemgaae alle disse mange plager og wederwærdigheder; hand staae mig fremdeeles bie indtil mit endeligt, amen.

Anno 1737 døde min nu sal. datter Gierdrud Hans Pedersens, efter at hun da havde levet med ham udi egtestand og efterlod ham en søn.

Anno 1737 døde min søn Hans Füiren udi landet China, da skibet, som hand for med, war klar at gaa derifra till fædrelandet, hand blev begravet der i landet.

Anno 1739 d. 5 juli dødde min kiære datter Sophia Amalia, efter at hun havdé levet udi mange aar med et suagt legeme og nu hasteligen døde bort ud af en forfærdelige blods opkastelse, som overilede hende saa sterkt, at hun paa en kort tiid opkastede alt det blod, der war udi hendes suage legeme og derefter opgaf hendes andte og sov sagte og sødeligen hend udi hendes Frelseres Jesu navn.

Denne enfoldige beskrivelse over mit til dato møysommelig levnet udi denne syndige verden med et syndigt legeme slutter jeg, naar wie skriver 1744 d. 2 janvari, mine fulde 80 aar. Gud af sin store naade og barmhiertighed forløse mig, om det ham behager, well og snart, af denne møysomme syndige wandring og forleene wed sin naade den arme siæl, der er udødelig og boer udi et syndig lægeme, en øndskelige udfart af legemet og Gud en salig annammelse till den æwige hvielle, amen. Laurwigen d. 17 septb. 1743.

H. Füiren.

Herefter er med en anden Haand indført Indskriften paa hans Ligkiste:

Under dette Laag er bevared Høiyagtbarc, Velfornemme og Velbedagede Mand Nu hos Gud Sl. Henrich Jacobssøn Fiuren Hans Jordiske Levninger. Hand begyndte sit Livs Laab i Kiøbenhawn Aar 1664 d. 2 Januarij. Han endte det i Lauerwigen ved en salig død Aar 1745 d. 9 Februarij efter at han havde levet 81 Aar 1 Maaned og 7 Dage. Hans Ægteskab ved tvende kiærlige Ægtefælder har Gud velsignet med 33 Børn, av Hvilke de 9 ere i live, de øvrige i Herren salig hensovet¹).

Den borgerlige Familie Budde (egentlig Bude).

Meddelt af H. J. Huitfeldt-Kaas.

I.

Capitain Jonas Budes egenhændige Optegnelser om sig selv, sin Hustru og sin Mødrenslægt.

Efter Original, tilhørende Stud. jur. O. C. Budde.

Cum bono Deo.

Jeg *Jonas Bude* (er) fød paa Snasen²) j Trundhiemslehn i Norge d. 23 Januarij 1644. ved fire Slet Formiddag, min S. Fader vaar hæderlig oc vellærde Mand, Herr Oluf Jonsen Bude, Sognepræst til Snasens Præstegjæld.

Udj min Vngdom, informerede min S: Fader mig udj Latinen, partim sielfuer, oc partim ved andre, oc det til Anno 1660 udj huilchit Aar min S: Fader hendøde; siden kom ieg til Trundhiembs Trivial-Schole, oc continuerede der til 1662 huor i fra udj Februario, ieg reyste til Kiøbenhavn, igiennem Christiania. Udj Kiøbenhavn deponerede ieg same Aar. ex privata institutione Mag: Søfren Hofman, som siden blef Rector Scholæ udj Slangstrup. Paa Accademiet vaar min Præceptor. Magist. Bartholus Bartholinus, Eloquentiæ Professor, huorved ieg continuerede in til 64:

Den 23 Novembris, som vaar den 1 Søndag udj Advent, reyste

¹) Den derpaa følgende Gravskrift paa Vers meddeles ikke her.

²) Nu Snaasen.